PROFESORUL UNEI ALTE GENERAȚII

The traditional teaching model does not respond any more to the new tendencies in the modern didactic. Step by step, the teaching process suffered many transformations. The world wide progress obliged us to connect to them, but the new ideas get precious only if we adapt them to the internal conditions which are specific to the country, to the people and especially to the individual.

We know that the modernism must begin with the transformation of the teacher, but he must be helped by school curriculum that are well thought, and the textbook – according to the aims of the curriculum - it must offer a real support to the pupil, help him, not scare him.

When we think to the model teachers , many of us still have in mind a series of characters in literature (Romanian and/or foreign), then Spiru Haret – the father of modern pedagogy in Romania and maybe some models of educators from recent times , who remarked themselves through their achievements in teaching work, even if they did not get to "hold titles" in mass media pages or on television.

The saying "master teacher" (standard-teacher, model) seems to be enough used, but it is something that many educators aspire to. The definition of a teacher – changed for sure. In general, the following categories of abilities are admitted : he connects with the pupils and their requirements, he teaches them to learn, he educates their characters, he is flexible, he adapts himself quickly , he has faith in himself and in others who works with, he has team spirit and a global mentality.

Modelul tradițional de predare nu răspunde noilor tendințe în didactica modernă fiind fondat pe triada: învățare frontală – studiul manualului - chestionarea, pe un model de învățare pasiv. În mod tradițional, cadrului didactic îi revine rolul major și activ în cadrul procesului didactic - emițător (profesorul) transmite cunoștințele spre un receptor aproape pasiv (elevul), determinat să memoreze și să reproducă informația.

Treptat, procesul de învățământ a suferit transformări, cauzele fiind multiple: implicarea din punct de vedere emoțional a cadrelor didactice care observau apariția unor dificultăți de învățare la elevii care doreau să asimileze cunoștințe, dar aveau un ritm de lucru mai lent sau diferit, lipsa de interes a unor elevi față de anumite informații și interesul altora, iar de aici a

intervenit necesitatea lucrului diferențiat; lipsa motivației elevilor, lipsa pragmatismului informațiilor asimilate, apariția gadget-urilor și a televiziunilor cu grilă diversificată, fără un anumit program, exercitarea neîngrădită a libertății de exprimare, inclusiv a libertății de publicare și mediatizare. Toți acești factori, plus mulți alții ce au derivat din necesitățile reale ale educabililor au dus la nașterea unui proces de învățământ centrat pe elev, pe nevoile şi motivațiile sale, pe ceea ce poate face şi ceea ce doreşte să facă, pe felul său de a fi şi pe trăsăturile specifice personalității sale unice. Învăţătorul trebuie să dovedească autocontrol şi obiectivitate, umor şi multă afectivitate, să înveţe elevii cum să înveţe, să le inspire încredere în puterile lor, să fie receptiv la dorinţele lor.

Progresele mondiale în domeniu ne obligă să ne redefinim strategiile, dar ideile preluate devin valoroase numai dacă le adaptăm condiţiilor interne specifice ţării, poporului şi mai ales individului. Noul/invenţia se implementează mai greu de anumiţi oameni, înnoirea/inovaţia însă poate fi realizată cu succes şi în sfera învăţământului de dascălii care retrăiesc vârsta fiecărei generaţii de copii, care caută căi şi chei de a deschide puterea de înţelegere a celor încredinţaţi spre educare. „Ideile vechi, care şi-au săpat deja o largă albie în spirite oţelite printr-o aplicare îndelungată nu au, într-adevăr, farmecul noutăţii, au în schimb siguranţa durabilităţii.” (I.C. Petrescu). S-au pierdut atâtea „vechituri” valoroase şi apar atâtea „noutăţi” controversate încât mereu ne întrebăm: QUO VADIS?

Ştim că transformările novatoare trebuie să înceapă cu metamorfozarea dascălului care trebuie ajutat de programe şcolare bine gândite, iar manualul - în pas cu obiectivele programei - trebuie să ofere un real suport elevului, să îl ajute, nu să îl sperie. Modernizarea impune preocuparea şi mobilizarea intelectului elevilor la nivel operaţional şi creator şi, dacă elevul conştientizează mesajul manualului şi al învăţătorului, scopul este atins. Informaţiile – materia primă ce se prelucrează în relaţia învăţător-elev - devin cunoştinţe, priceperi, deprinderi şi mai ales atitudini, accentul deplasându-se de pe latura informativă pe cea formativă. Aici se vede măiestria didactică a învăţătorului, în accesibilitatea şi esenţializarea informaţiilor.

Profesorii au o mulțime de lucruri de făcut într-o zi. Sunt organizări și sunt planificări, planuri de lecție, întâlniri cu părinții, dezvoltare profesională, un milion de lucruri cu care trebuie să jongleze în fiecare zi. Acum adăugați povara unei lumi aflate într-o schimbare exponențială. Tehnologia pătrunde singură în viețile elevilor și următorul lucru pe care îl observăm este că ea le reconfigurează mințile. Într-o eră a incertitudinilor, profesorii sunt chemați să fie siguri. Și nu este nici o hartă sau ghid pentru acest proces. Nimeni nu a creat o

cale sigură, fără eşecuri, pentru a face ca asta să se întâmple. Adevărul este că toți trebuie să ne dăm seama cum să o facem mai bine acceptând provocarea timpului prezent.

Când ne gândim la modele de dascăli, mulți dintre noi au încă în minte o serie de caractere din literatura (românească și/sau străină), apoi pe un Spiru Haret – părintele pedagogiei moderne din România - și, poate, câteva modele de educatori din vremurile mai apropiate, care s-au remarcat prin realizările lor în munca de dascăli, chiar dacă nu au ajuns să ”țină titluri” în paginile presei sau în emisiuni de televiziune. Deşi multe lucruri din ceea ce constituie moştenirea acestor dascăli-model rămân valabile, există alte elemente care se schimbă de-a lungul vremii, aşa cum se modifică însăşi educația, pentru a răspunde la cerințele diferite ale fiecărei perioade sociale şi economice.

Ce-i defineşte astăzi pe aceşti profesori model?

Ei bine, într-un articol din editorialul *Evenimentul zilei* - 8 sept 2009 intitulat *„Românul care i-a învățat matematică pe americani”* , Prof. **Titu Andreescu**, care a fost antrenor al echipei olimpice de matematică a României, numit profesor emerit şi consilier pe lângă Ministerul Educaţie, iar acum este profesor al Universității din Dallas spune: *În întreaga mea carieră, am fost adeptul angajării active a elevilor sau studenţilor în propria lor instruire, făcând apel la predarea bazată pe rezolvarea de probleme alese atent şi care să stimuleze descoperirea şi aprofundarea părţii teoretice. Orele mele nu sunt conferinţe, ci pline de discuţii care facilitează procesul de învăţare. Profesorii buni nu predau niciodată nimic. Ceea ce ei fac este crearea condiţiilor în care învăţarea are loc.*

Un alt cadru didactic român apreciat, **Jean Rotaru**, profesor de fizică la Colegiul Naţional din Iaşi, antrenor al olimpicilor români la această materie vorbind despre succesul său în activitatea cu elevii, într-un articol intitulat *„ Șase profesori români apreciați în întreaga lume*”, din 18 decembrie 2014 al ziarului Adevărul, spunea: *Este important ca ceea ce explici să se plieze pe felul elevului de a fi. Dau teme, dar nu-i sancţionez pe cei care nu le fac. Îmbin predarea cu umorul pentru că nu vreau ca orele mele să fie foarte stresante, deşi uneori devin astfel când sunt probleme complexe de rezolvat .*

Desigur că fiecare dintre aceşti profesori-model are un stil şi o abordare proprie şi ar fi greu pentru altcineva să le urmeze modelul ”cu sfințenie” cum se spune și, totuşi, să rămână fidel propriilor convingeri şi personalități.

George Couros, autorul cărții *Mentalitatea inovatorilor* , a întocmit o listă de abilități moderne pentru un profesor modern, ce fac dintr-un cadru didactic un ***Master Teacher.***

Termenul de “master teacher” (profesor-etalon, model) pare să fie destul de mult folosit în jur, dar este ceva la care aspiră mulți educatori. Definiția profesorului-maestru s-a schimbat cu certitudine. În general, sunt admise următoarele categorii de abilități:

1. Se conectează întâi cu copiii – Pentru ca toți elevii să exceleze, profesorii trebuie să învețe despre ei şi să se conecteze cu fiecare copil. Aici nu este vorba doar despre

descoperirea modului în care ei învață, ci să descoperi cine sunt. Este esențial să ajungem să ne cunoaștem elevii, să le aflăm pasiunile și să-i ajutăm să afle cum îi putem implica în propria lor învățare. Dacă nu ești capabil să faci asta ca profesor, următoarele caracteristici vor fi irelevante.

2. Învață întâi copiii şi în al doilea rând curriculum-ul – Profesorii trebuie să se asigure că ei diferențiază învățarea și munca necesară nevoilor fiecărui elev și înțeleg cum învață fiecare dintre ei. Eu cred că fiecare elev are stiluri de învățare diferite și, dacă noi putem să ne dăm seama cel mai bine cum îi putem ajuta să-și îndeplinească propriile nevoi, elevii vor excela la acele arii ale materiei pe care noi o predăm.

3. Se asigură că ei extrag relevanță din curriculum – "Ce legătură are asta cu viața reală?" Profesorii ar trebui să arate relevanța problemei abordate înainte de a se ivi oportunitatea de a fi întrebați.

Nu numai că este esențial să extragem relevanța subiectului materiei din ceea ce predăm, dar este, de asemenea, esențial să utilizăm medii care sunt relevante pentru modul în care învață elevii. Deconectându-ne de uneltele pe care NOI le utilizăm ca adulți și pe care copiii le folosesc tot timpul, din minutul în care elevii intră în școală, este greșit. Un profesor – master știe că este esențial să utilizeze tehnologia în clasă pentru a îmbunătăți învățarea într-un mod care este relevant pentru elevi.

4. Lucrează cu elevii pentru a dezvolta o dragoste de a învăța – să ajutăm elevii să-și afle propria "scânteie" în învățare. Un profesor-master va încerca să atingă acele căi în care elevilor le place să învețe și va construi în această direcţie. Creând acea scânteie în fiecare elev îi facilităm accesul la succesul şcolar şi profesional.

5. Personifică învățarea continuă – Un profesor-maestru știe că nu va ajunge niciodată un profesor "perfect" pentru că acest obiectiv este intangibil. El va căuta modurile în care poate crește o dată cu elevii și își poate dezvolta propriile abilități. Educația și învățarea se vor schimba continuu și un profesor-maestru știe că va trebui să se schimbe o dată cu acestea. Creșterea este esențială pentru un profesor. Societatea se schimbă continuu și tot așa trebuie să facem și noi. Avem nevoie de gânditori la locurile noastre de muncă și profesorii trebuie să arate că ei sunt în plutonul fruntaş al acestui lucru.

6. Se concentrează asupra obiectivelor de învățare spre deosebire de obiectivele de performanță. În ***Drive***, Dan Pink vorbește despre diferența dintre performanță și obiectivele de învățare. Un obiectiv de performanță ar fi similar cu acela de a dori ca elevii să primească nota 10 la franceză, în timp ce un obiectiv de învățare ar fi să vrei ca elevii să se exprime fluent în această limbă. Mulți elevi sunt suficient de isteți pentru a ști să

îndeplinească obiectivele fixate la o anumită rubrică și, totuși, să nu crească prea mult în învățare. Un profesor-master stabilește obiective bazate pe învățare, nu pe obținerea de note. Acest tip de evaluare nu este despre a înțelege ce știe elevul și să ne raportăm la asta, ci este o unealtă utilizată pentru învățare.

7. Se asigură că "educația caracterului" este o parte esențială a învățării – Educația caracterului este la fel de relevantă, dacă nu mai mult, decât obiectivele de învățare stabilite de un curriculum. Trăim într-o lume unde colaborarea este vitală pentru succes și să știi să lucrezi cu alții este o abilitate importantă. Lucrând cu elevii pentru a-i învăța fundamentele respectului față de ceilalți și să fie capabili să asculte și să învețe de la ceilalți este vital. Elevii pot avea cea mai inteligentă înțelegere a obiectivelor, dar este o mare pierdere să nu aibă abilitatea de a împărtăși aceste idei cu ceilalți într-un mod respectuos sau să nu acorde timp pentru a asculta ideile celorlalți. Un profesor-master se asigură că elevii cresc mental în clasă, dar și emoțional.

8. Este pasionat de conținutul pe care îl predă – Dacă un profesor lucrează în aria matematicii și IUBEȘTE aria acestui subiect, această pasiune se va revărsa asupra elevilor cu care el/ea lucrează, entuziasmul este contagios. Un profesor-master împărtășește entuziasmul și pasiunea cu cei cu care lucrează.

9. Un profesor-master este un "profesor de școală", el știe clar diferența dintre un "profesor de clasă" și un "profesor de școală". Este esențial ca un profesor-maestru să nu aibă impact doar asupra mediului de învățare din clasa în care lucrează, dar să aibă de asemenea impact și asupra culturii școlii. Asta se poate întâmpla când își împărtășește pasiunea prin activități extra-curriculare sau își împărtășește cunoașterea cu colegii de școală. Este important ca profesorii să construiască relații nu numai cu elevii cărora le predau acum, dar și cu elevii pe care i-au avut în trecut și cu cei pe care i-ar putea avea în viitor. E grozav să vezi profesori care se conectează cu elevi pe care nu îi învață acum, în același fel în care se conectează cu clasa la care predă.

10. Are abilități de comunicare puternice – Evident este important ca profesorii să fie capabili să comunice cu elevii cărora le predau, dar cum rămâne cu colegii lor și cu părinții? Împărtășirea cunoașterii cu colegii este esențială pentru creșterea fiecărui individ și, de asemenea, a colectivului. Este important ca aceste abilități să fie continuu dezvoltate. Este de asemenea imperativ ca profesorul să fie capabil să comunice cu părinții deoarece ei au informații grozave despre felul în care copiii lor învață cel mai bine. El va stii cât de valoroasă este învățarea care poate veni din comunicarea cu părinții pentru dezvoltarea culturii școlii și a clasei și va extrage cele mai eficiente soluții din această cunoaștere.

Alte studii de specialitate fac extensii pertinent motivate la această listă:

11. Adaptabilitatea - Este necesar pentru un profesor să fie flexibil şi adaptabil în era digitală modernă. Profesorii moderni stiu cum să înfrunte forțele potrivnice şi să facă față provocărilor. Era digitală se rezumă prin cuvântul "schimbare".Noi tehnologii educaționale ne sunt prezentate în fiecare minut. Fiecare student / elev învață într-un mod diferit şi cu un ritm diferit. Directorii schimbă şi revizuiesc permanent regulile şi aşteptările (şi ei au deseori aceleaşi probleme).Vor fi întotdeauna probleme şi provocări de înfruntat. Această abilitate are nevoie de timp ca să se dezvolte, aşa că răbdarea este condiție necesară.

12. Încrederea - Aceasta se aplică atât pentru sine cât şi pentru alții. Beneficiul de a avea această abilitate este incomensurabil. Înfruntându-ne vulnerabilitatea, devenim mai puternici. Realizând ce nu ştim, învățăm. Înțelegând cine suntem, vedem ce putem deveni. Este vorba şi despre a avea încredere în alții. Să crezi în colegii profesori, în susținerea personalului din management şi, mai mult ca orice, în elevi. O persoană încrezătoare inspiră încredere şi în ceilalți.

13.Colaborarea - Fiecare educator modern are nevoie să fie capabil să lucreze în grupuri sau echipe. Lucrul în rețea şi rezolvarea de probleme împreună înseamnă succes pentru toată lumea. Colaborarea cu elevii, colegii şi directorii este o obligaţie pentru profesori. Aceste situații de colaborare se prezintă în fiecare zi.Nu contează dacă sunt în mediul real sau virtual, profesorii întotdeauna lucrează cu ceilalți. De asemenea, colaborarea ajută la crearea unui exemplu pentru grupurile de lucru din propria clasă. Practicarea acestei abilități de învățare este, fără dubiu, crucială.

14. **O dispoziție de a împuternici -** Aceasta este o abilitatea a profesorului modern care este un dar pentru ceilalți. Este abilitatea de a-i împuternici pe ceilalți în diferite moduri. Ea înglobează multe concepte, include abilitatea de a transforma negativul în pozitiv. Înseamnă să ai compasiune. Înseamnă să ai capacitaea de a-i inspira pe elevi, pe colegi şi pe părinți. Înseamnă să arăți capacități de lider şi inițiativă. Se concentrează pe ce este posibil şi pe lucrurile care pot fi rezolvate. Este o atitudine de gândire spre progres având în centru dragostea. Înseamnă că lumea va fi un loc mai bun dacă fiecare va fi parte din ea.

15.**O mentalitate globală -** Tehnologia a sfărâmat multe bariere. Este un adevăr valabil în şcoli şi peste tot în altă parte. Clasa de şcoală şi piața de muncă sunt acum globale. Asta înseamnă noi moduri de a examina lumea şi cum învățăm despre ea. Aceasta este o abilitate care se concentrează pe stăpânirea conceptului de Global Digital Citizenship. Educatorii trebuie să fie capabili să arate elevilor atât cum să se conecteze cât şi să se protejeze în era digitală. Proiectele vor cere colaborarea atât cu parteneri reali cât şi digitali.

Este mai ușor ca oricând să te conectezi cu culturile și credințele lumii. Educatorii moderni știu de asemenea cum să utilizeze tehnologia într-un mod sigur. Ei sunt conștienți de pericolele existente în lumea online și îi ajută elevi să le înțeleagă și să le facă față.

Un nou termen apărut in mediul cercetării educațional actual, mai ales in presa americană, este cel de **profesor transformațional** care se caracterizează prin:

– înțelegerea cognitivă a modului în care învață elevii;

– pregătirea emoțională pentru a relaționa cu mulți elevi ale căror nevoie variate nu sunt întotdeauna evidente;

– o cunoaștere profundă a conținutului materiei din care poate extrage moduri diferite de prezentare a unui concept;

– abilitatea de a lua decizii de predare rapide și de a acționa conform acestora.

În articolul publicat în **Edutopia** după David Cutler, acesta încearcă să răspundă la întrebarea: **Care este diferența dintre un profesor tradițional și un profesor transformațional? Profesorii tradiționali <u>transmit</u>**: ei consideră că ”rolul profesorului este să pregătească și să transmită informația celor care învață”, iar ”rolul învățăceilor este să o recepționeze, să o memoreze și să acționeze în conformitate cu această informație”.**Profesorii transformaționali <u>transformă</u>**: ei creează un mediu unde elevii sunt angajați activ în dezvoltarea cunoașterii și abilităților, a gândirii critice, a abilităților de ordin înalt, iar comunicarea este facilitată de instructor.

Profesorii transformaționali creează experiențe constructive. Oricât ai fi de talentat, nimeni nu s-a născut profesor. Șlefuirea măiestriei necesită grijă și eforturi semnificative, nu doar din partea individului, dar și din partea școlii, în întregul ei.Deși experiența contează, ea contează doar dacă profesorii – indiferent de cât de mult au fost, el sau ea, în clasă – sunt determinați să se dezvolte profesional continuu pentru a-și reface statutul de profesor transformațional.

Will Stanton - scriitor, activist și profesor australian a devenit deziluzionat de sistemul educațional convențional punând bazele unui nou model de educație care să promoveze progresul uman și creativitatea, modelul intitulat ***Cele șase dimensiuni ale noii paradigme a educației (****The Six Dimensions of a New Education Paradigm),iar* cele șase dimensiuni propuse de el sunt : Auto-descoperirea, Cercetarea, Sustenabilitatea, Inovația, Comunicarea și Empatia.

Socrate este cel care a spus, **„Nu-i pot preda nimănui nimic. Pot doar să-i fac să gândească.”** Dincolo de toate aceste aspecte teoretice bine fundamentate istoric, social, pedagogic, psihologic și pragmatic,un lucru este cert: schimbarea se va face **învățând copiii**

cum să gândească, nu ce să gândească!Dacă vrem să schimbăm ceva în sistemul nostru de educație, trebuie să începem să învățăm să punem întrebări în loc să oferim răspunsuri. Învățarea reală este obținută printr-un proces de cercetare, investigare. Copiii trebuie să fie încurajați să caute ei înșiși răspunsuri. Depinde de profesori să le ofere instrumentele și resursele necesare pentru ca copiii să conducă aceste cercetări și să facă descoperiri semnificative. O întrebare bine formulată e menită să inspire orice număr de răspunsuri (de-a gata). În orice fațetă a parcursului nostru educațional, devine crucial să începem dialogul cu elevii noștri, să încurajăm dezbaterea sănătoasă și să îi punem pe ei să formuleze propriile concluzii. Într-o lume în care întreaga umanitate merge pe bandă rulantă cu ochii închiși, este extrem de important să ne re-evaluăm propriile perspective din timp în timp și să ne uităm la întregul ansamblu (big picture). Ceea ce face filozofia predării este să ne pună să gândim, să ne pună să chestionăm și să ne pună să contemplăm. Avem nevoie să ne recâștigăm mințile….

Chestionar ce vizează feed-back-ul cu privire la încadrarea în categoria cadrelor didactice pregătite să răspundă cerințelor noii generații de elevi. Vă rugăm să bifați varianta de răspuns care corespunde opiniei dumneavoastră.

Nr	***Calitățile Master Teacher***	Deloc	În mică măsură	Într-o oarecare măsură	Într-o mare măsură	Într-o foarte mare măsură
		0p	1p	2p	3p	4p
1.	Se conectează întâi cu copiii					
2.	Învață întâi copiii și în al doilea rând curriculum-ul					
3.	Se asigură că ei extrag relevanță din curriculum					
4.	Lucrează cu elevii pentru a dezvolta o dragoste de a învăța					
5.	Personifică învățarea continuă					
6.	concentrează pe obiectivele de învățare spre deosebire de obiectivele de performanță–					

7.	Se asigură că “educația caracterului” este o parte esențială a învățării					
8.	Este pasionat de conținutul pe care îl predă					
9.	Un profesor – master este un ”profesor de școală					
10.	Are abilități de comunicare puternice					
11.	Are abilități de adaptabilitate					
12.	Este o persoană încrezătoare					
13.	Colaborează cu partenerii din sistemul educațional					
14.	Are dispoziție de a împuternici					
15.	Are o mentalitate globală					
	Total punctaj					

LEGENDĂ:

0 - 30 PUNCTE - ***Master Teacher este doar un deziderat***

30 - 45 - ***Master Teacher în devenire***

45 - 60 - ***Un adevărat*** M***aster Teacher***

BIBLIOGRAFIE:

http://georgecouros.ca/blog/archives/267

https://www.edutopia.org/blog/become-and-remain-transformational-teacher-david-cutler

https://globaldigitalcitizen.org/six-essential-modern-teacher-skills-need

https://blog.adservio.ro/

- https://creeracord.com/
  - *Cum să devii și să rămâi un profesor transformațional*
  - *Școala ar trebui să învețe copiii cum să gândească, nu ce să gândească*
  - *Șase abilități esențiale pentru profesorul modern*

1. Adrian Oprea (2001), *Psihologia personalității*, Editura Dacia, Cluj Napoca,
2. Adrian Stoica (2003), *Evaluarea progresului şcolar*, Editura Humanitas Educaţional, Bucureşti.
3. Crenguţa - Lăcrămioara Oprea (2008), *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
4. Daniel Pink (2011), *DRIVE - Ce anume ne motivează cu adevărat*, Editura Publica, București
5. I.C. Petrescu (1973), *Școala activă - Pedagogia secolului XX*, Editura didactică și pedagogică, București
6. L. Gliga (2002),*Standarde profesionale pentru profesia didactică*, MEC, Bucureşti.
7. Marin Manolescu (2004) *Activitatea evaluativă între cogniție şi metacogniţie* , Editura Meteor.
8. Valentina Stupineanu (2005), *Motivarea cadrelor didactice*, Editura Dunărea de Jos, Galați.